

СУЧАСНА ПАРАДИГМА ОСВІТИ В УКРАЇНІ ТА ФОРМУВАННЯ ВЗАЄМОВІДНОСИН МІЖ МОЛОДИМ ВИКЛАДАЧЕМ І СТУДЕНТАМИ

Згідно з новою парадигмою освіти, що сформувалась у світі, в навчальному процесі склались нові суб'єкт-суб'єктні відносини, коли викладач більше допомагає студентові вчитися, ніж навчає його. Якщо стара парадигма передбачала, головним чином, розроблення нових програм і курсів і трансляцію їх від викладача до студентів, то нова — передбачає створення атмосфери відповідальності, середовища, що стимулює самопідготовку, оцінювання знань на початку, в середині та наприкінці навчального курсу (модульні заліки), роботу з кожним студентом. Автори нової парадигми вищої освіти — американські вчені Р. Бар і Д. Таг розробили нову критично-креативну парадигму сучасної вищої освіти. Суть її полягає у зміні ролей учасників навчального процесу, коли на студентів перекладається відповідальність за їхнє навчання, а головним завданням викладачів — сформувати потяг і творче ставлення студентів до навчання, створити для цього відповідні умови, хоча самі викладачі не обов'язково мають бути залученими до окремих форм навчальної активності. Саме тому західні університети переходять на цілодобовий доступ до бібліотек, Інтернету та іншої інфраструктури навчання для забезпечення самостійної роботи студентів.

Складовими сучасної парадигми української освіти є випереджаючий розвиток системи освіти, орієнтованої на нові потреби суспільства; вироблення нової системи цінностей у молоді і нових відносин між викладачем і студентом. Саме тому, на наш погляд, для вирішення цих завдань необхідно створити певні педагогічні умови: забезпечити гуманні відносини між викладачем і студентом, запобігання стресових, конфліктних ситуацій, а також створити комфортні умови навчання для кожного студента за допомогою застосування діалогу та додаткових консультацій викладачів. Визначивши пріоритетними для нашого дослідження слова В. Сухомлинського: „Навчання — це перш за все відносини”, ми розглядаємо їх як найважливішу концептуальну умову реалізації педагогічного процесу.

Особливої уваги заслуговують принципи побудови взаємовідносин між студентами та молодими викладачами, які самі щойно закінчили своє власне навчання, а навчальний заклад, держава, батьки довірили їм формування фахівця, особистості, людини. Не маючи досвіду педагогічної роботи, молодий викладач, у першу чергу, повинен бути вимогливим до самого себе, а потім — до студентів.

Поняття „взаємовідносини” у застосуванні до студента та молодого викладача можна поділити на дві складові: якість викладання та психологічно-емоційний клімат. Тому, для реалізації першої складової починаючий викладач повинен, не шкодуючи часу, готуватися до занять може, навіть більше, ніж готуються студенти. Спокійне, виважене, логічне викладення матеріалу, спланованість практичних і лабораторних занять та їх узгодження за змістом і у часі сформують у свідомості студентів чіткі знання з дисципліни та сприятимуть встановленню теплих відносин з викладачем. Другою складовою є здоровий психологічно-емоційний клімат, який у свою чергу сприятиме кращому сприйняттю студентом тих знань, які викладач намагається йому передати.

Отже, нова парадигма вищої освіти — парадигма гуманістична за своєю суттю, передбачає, що її головною ланкою буде окрема людина. Максимальне розкриття її індивідуальних здібностей, неповторних, унікальних особливостей психіки та інтелекту стають головною метою всього освітнього процесу. Лише поєднані і погоджені зусилля обох сторін приведуть до психологічного клімату, який забезпечить готовність однієї сторони прийняти вимоги, прагнення, почуття іншої.

Стецюк Т.І., к.е.н.,
доцент кафедри страхування

ПІДХОДИ ДО ФОРМУВАННЯ У СТУДЕНТІВ ПРАКТИЧНИХ НАВИЧОК НАУКОВО-ДОСЛІДНОЇ РОБОТИ

Дослідницька функція вищої освіти за останні роки істотно еволюціонувала. Сьогодні наукові дослідження визнаються важливою соціальною роллю вищих закладів, причому йдеться не лише про традиційні дисципліни і наукові сфери, а й про підходи до формування у студентів практичних навичок науково-дослідної роботи. Науково-дослідна робота студентів є важливим фактором при підготовці молодих фахівців і має переслідувати наступні цілі:

- розширити та поглибити знання у галузі теоретичних основ дисциплін і наук, що вивчаються, отримати та розвинути певні практичні навички самостійної науково-дослідної діяльності;
- проводити науковий пошук з метою вирішення актуальних завдань науки та практики;
- виробити навички грамотно викладати результати власних наукових досліджень, здатність аргументовано захищати та обґрунтовувати одержані результати;
- привити навички користувачів обчислювальної техніки при проведенні наукових досліджень та обробки одержаних результатів;
- широко запроваджувати нові інформаційні технології при проведенні науково-дослідної роботи студентів, забезпечити інформаційно-програмну підтримку досліджень і супроводження одержаних результатів;
- формувати системну методологію пізнання різноманітних об'єктів, принципів і шляхів їх дослідження;
- проводити індивідуальну роботу з формування у студентів системного мислення за умов економічного розвитку ринкової економіки;
- готувати та відбирати молодих спеціалістів для вступу в аспірантуру та подальшого використання їх потенціалу у вузах, організаціях і підприємствах;
- упровадження заходів щодо популяризації дослідницьких професій серед молоді;
- залучення бізнесу до розробки новітніх навчальних програм через створення так званих «альянсів знань».

Так, упровадження підходів до формування у студентів навичок науково-дослідної діяльності є одним з підтверджень глибокого взаємозв'язку європейського простору вищої освіти і європейського наукового простору як двохфундаментальних основ науки. Адже наука — це частина загальнолюдської культури, а її досягнення складають основні скарби людства і стають основою у професійній кар'єрі. Саме молодіжна наука набирає швидкість у своєму розвитку, що пов'язано з прагненням держави перейти до сталого еволюційного розвитку системи освіти, що задовольняє інтересам та вимогам особистості, суспільства та держави.

Від нас, викладачів, потрібна увага та підтримка, без якої студент не зможе і не захоче займатися наукою. Важливо змінювати «конструкцію» студентської свідомості через забезпечення умов для посилення мотивації до науково-дослідної роботи.

Строкань І. В., викладач
кафедри іноземних мов ФЕФ

ПІДГОТОВКА ПРЕЗЕНТАЦІЇ ЕКОНОМІЧНОЇ СТАТТІ ЯК ВАЖЛИВА ФОРМА ІНДИВІДУАЛЬНО-САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ

У процесі навчання іноземній мові як базовій дисципліні на I та II курсах економічного університету приділяється особлива увага індивідуально-самостійній роботі студентів, тому що вона дозволяє зробити процес формування іншомовної комунікативної компетенції безперервним і розвивати у студентів потребу в постійній самоосвіті. Суть індивідуально-самостійної роботи полягає у реалізації індивідуального підходу у самостійному опрацюванні навчального матеріалу за темою.

Програма з іноземних мов для вищих економічних закладів передбачає навчання студентів професійно спрямованого мовлення, зокрема усної презентації. Для успішної презентації економічної статті студенти повинні набути спочатку на практичних заняттях умінь трансформації матеріалів, підготовки візуальних опор, адаптації матеріалів до аудиторії, вмінь структурувати презентацію, робити належний вступ, зв'язувати належним чином частини презентації при виконанні вправ.

Щоб презентувати економічну статтю, викладач може ознайомити студентів із зразком презентації та особливостями реалізації його комунікативного наміру, композиційної побудови, показати тактику усного публічного мовлення. Підготовка діяльність складається зі збору матеріалу, його обробки, продукування певних ідей та їх аналізу, вибору теми доповіді, визначення мети та формату доповіді, оцінювання аудиторії. Для того, щоб доповідь була ефективною, студенти можуть висловити особисті відчуття та думки, ідеї, розповісти цікаву історію про об'єкт доповіді, висловити прохання, поставити питання, з'ясувати сприйняття аудиторією своїх думок, спонукати до дискусії та обговорення викладеної теми. На цьому етапі роботи відбувається формування вмінь побудови презентації статті.